

שמעון בוזגלו רחוב אלנבי

פרק א'

1

יש משהו מוֹרְבִידִי מאוד בכך שאדם גר ברחוב הנושא את שמו, משהו מאוד ירקרק וחיזור. הנה, המלך ג'ורג' גר ברחוב הנושא את שמו: "רחוב קינג ג'ורג'". הוא יוצא לטיול בוקר (חליפה לבנה, נעליים לבנות), ועל חזית אחד הבניינים הוא רואה כתוב:

רחוב קינג ג'ורג'

-1947

רזה, גבוה, כמו הריק מאחורי המקף, הוא ממלמל: הרי יש בכך משהו מורבידי מאוד.
"אחר כך הוא בא אלי."

2

הַיִּזְיוֹן שְׁלוֹ, אוֹה, הַיִּזְיוֹן שְׁלוֹ.

מָה, הָאֵם סִבְרַת שְׂאֲתָאֵר אֶת כַּף יָדוֹ,

שְׂאֲסַפֵּר עַל בְּהוֹנוֹת רִגְלָיו?

אוֹה, הַיִּזְיוֹן שְׁלוֹ –

מִפֶּת אֲנִי מְשַׁרְטֶטֶת

עַל הַיִּזְיוֹן שְׁלוֹ.

וְכַמוֹרָה אֲנִי מַצְבִּיעָה

עִם הַלְשׁוֹן עַל הַמִּפָּה,

שׂוֹאֵלֶת: ג'ורג', מָה כָּאן?

"מִנְצ'סְטֵר."

וְכָאן?

"הֵסְטִינְגְס."

וְהֵלְאָה וְהֵלְאָה.

וּכְשֶׁאֲנִי מְגִיעָה לְלוֹנְדוֹן,
תָּמִיד כְּשֶׁאֲנִי מְגִיעָה לְשֵׁם, שׁוֹאֵלֶת:
ג'ורג', וְכֵאֵן?
"לוֹנְדוֹן לוֹנְדוֹן לוֹנְדוֹן לוֹנְדוֹן."

3

מרחוב קינג ג'ורג' פונה הלה ימינה, לאלנבי, הולך בנינוחות. "ברור", אומרות
הבריות, "מלכים אינם עובדים." הוא פוסע על שרעפיו עד מגדל האופרה
ונעצר מול חלון הראווה של "סטימצקי".
"חיים סוטין עדיין שם", הוא אמר לי מאוחר יותר, "שני כרכים ב-299 ש.".
והוסיף, "כן, כך נראתה האישה שהיתה לפנייך ביום שראיתי אותה, כלומר,
בפעם הראשונה, כמו 'האישה בארום' של סוטין."
ועל הספסל שבטיילת הסמוכה למגדל האופרה הניח את המגבעת הלבנה
רחבת התיטורה, ולידה את מקל ההליכה, והתבונן בים.

4

ומה אם אקום משנתי ואגלה שהריק אחרי 1947 התמלא? מילא, אילו היה
כתוב זמן עתידי, אבל הריק התמלא במספר 2004, כלומר, בשנה שעברה. ואני
ממשמש את גופי בתרהמה. הו, האם אני הויה? ויתר על כן, הם אף הוסיפו
שם כמה מילים:

רחוב קינג ג'ורג'

2004-1947

מלך אנגליה, איש רב-פעלים

מלך אנגליה זה נכון (אומר ג'ורג'), אבל איש רב-פעלים? אני? לא, זה
לא יכול להיות! אך מי עוד יכול להיות מלך אנגליה חוץ ממני, ג'ורג' מלך
אנגליה? כן, זה אני. אם כך, מה הכוונה במילים "איש רב-פעלים"? אולי
טיולי הבוקר שלי נחשבו כפעלים, ומכאן שאני אכן רב-פעלים? אבל הרגע,
ברגע זה ממש, אני במהלך טיול בוקר, ולכן טיולי הבוקר שלי לא נחשבו, אלא
נחשבים. טעות. הכול טעות. (והוא פונה לבדוק את הכתובת בבניין הבא. גם
שם כתוב כך. ואת הכתובת בבניין שאחריו. גם שם. והלאה והלאה.) יקירתי,
האם אני חלום?

"חלום נפלא (אני אומרת ומלטפת לו ת'תחת), ישבנים כאלה אין לאף אחד באנגליה."

יפים?

"לאכול אותם."

אז תה, בואי נלך לאֶלְיוֹט'ס ונשתה שם תה.
("הוא מתכוון לאחיו הגר ברחוב ג'ורג' אֶלְיוֹט.")

הַתְּבוּאָה?

"לא תתואר הרגשה המגנפנת את שמלתי כשכף ידי אוזחת בזרוע המלך, ויחד, בגו זקוף, אנו צועדים על שיינקין. אלוהים, זה שווה הכול! בתי הקפה מתרוקנים, החנויות מתרוקנות, כולם רצים סביבנו ושואלים 'זה אמת? זה אמת?' 'מובן שזה אמת', אומרות לבנות-השער היושבות על ספסלי הגן, ומוסיפות כי 'מן היום שהנציב הבריטי האחרון עזב את הארץ, לא היה כמראה הזה'. אולם ברור שאי-אפשר להשוות, שהרי הוא היה נציב, וג'ורג' שלי הוא מלך."

אינך סבורה שהן ראו על כך סרט תעודה, אמש, בטלוויזיה?

"אח, מה אתה מדבר! (ואני מראָה פנים לרוקח, מר וולוסוב, הקד לעברנו)."

5

האם ממשכנו של אחי בוקע לו לַרְגוֹ תמוה? הו, מאמינה? הוא מנגן את פרק הַלְרְגוֹ בקצב אֶלְגְרוֹ אָסְאִי.

"כן, מאמינה; אבל, האין מי שמנגן על גיטרה חשמלית סבור שכל לרגו הוא אלגרו?"

כנראה, כנראה.

"והוא רקע ברגלו רקיעות משתהות ומהורהרות, מדגים לאחיו איך לנגן את הַלְרְגוֹ מן הסונָטָה ברו מז'ור לכינור סולו של באך."

ערב לבן מגיח מן המרפסת.

"מי שם?"

זה אחי, מוזג תה מאגרטל פורצלן שאיננו. אני מודה לו בניע ראש מאופק, משכשך את עיני בציור המעטר את האגרטל: פגודה בקווים כחולים, ונחל מפותל עובר לידה. מעליו, על גשרון העץ, חולפת אישה כה רחוקה. אנו משוחחים ללא מילים, ובחיוך מבויש היא מסתירה את פניה עם ציורי המניפה שבידה. עצי הרובדבן קרבים לשמוע, כיפת הפגודה רוכנת אלינו בסקרנות.

”אבל אני כאן, אני כאן, מלך שלי.”

אני מנפנף ביד, מחפש. קולות רחוקים קוראים לי, האם זו את? זו את?

6

ולמילים שלא נאמרו צפונים חיים אחרים. הן תפכפכנה בנחל העובר ליד ותפקנה קולות של מים. דגים פלאיים נולדים מקולות אלה, ואחר כך מישהו יראה עוף לבן, שאברותיו ענקיות, מעופף מעל היערות. אולי זה שחף גדול, אולי אֶלֶפְטָרוֹס. וכשיהיה העוף קרוב דיו, יגלה האיש שאין העוף אלא שמו. הו, הוא יאמר, מישהו קורא לי.

7

וכשיעופף העוף מעל היערות, יראה האיש והנה קצות הכנפיים כמכחול עדין, ובתנועתן, גדולות ורוגעות, תציירנה על הגוף הפתוח לאדם שָׁקֵט בְּיַמֵּי עֵמוֹק ורחב. עצי בוקיץ פזורים בין הגבעות האדומות, על שביל צר ומתפתל בשולי היער רוכב פרש בודד על סוס.

פרק ב'

1

אני מרגישה שצריך להבהיר איך זה לשכב עם מלך אנגליה. הזין שלו (נתחיל בזה). מיד, מיד מבחינים בהזדקרות גותית מסתורית בלב סביבה כפרית, מעין קילשון בתיאטרון: אני נשכבת על עגלת החציר, פרושת ידיים ורגליים, וצוחקת. אפילו השמש צוחקת – ומסתירה קמטי קנאה. והאופן שבו הוא מנשק אותי, שפתיו העבות קרבות לשפתי, כמעט נוגעות (אני חשה בחומץ), והמרחק שבין עינינו נדחס, מתגבש לשום מקום. הו, איך הכול נשבר לצורות קשות, צרחניות, כשאנו מושלכים בחזרה מן המקום שהוא לכאן. ובריבוע האור באישונו אני מבחינה בגוף אֶם הפנינה ואני יודעת – זהו סימן שנפשו, עטוית חלוק לילה ושערה סתור, יושבת על משוכת הגן, מביטה בנשים בריאות הבשר השבות מן הקציר, ופניהן אדומות ושדיהן מיטלטלים ואז – הו, כמה אני כמהה אליו – אני מתנפלת ומפילה אותו על המיטה ומטיחה בו (עוד ועוד).

2

ואף שהחלפנו דירות לא מעט פעמים, הרי תמיד כשהוא מנשק אותי, אני רואה את ריבוע האור בעיניו. האין חלון אחד בבנייני העיר הזאת אשר אינו רבוע?

3

ועדיין לא סיפרתי מה ההרגשה ללכת ברחוב הנושא את שם יקירי. בצהריים לא הרגשתי כלום, אבל גם אתמול לא הרגשתי. האם עלי להרגיש דבר-מה? לו לפחות הייתי מקבלת הנחה במגדנייה. לו היו רואים אותי ואומרים: "אָח, הנה זוגתו של המלך ג'ורג', שעל שמו נקרא רחובנו. נו, אנו שואלים (אומרים כל עובדי המגדנייה), למי מגיעה הנחה אם לא לה?!" (ובגלל ייחוסי הם גובים ממני יותר.) אבל בכוקר הזה באמת חשתי. דימיתי את הרחוב לגופו העירום של ג'ורג': ראשו על אלנבי, כפות רגליו על בוגרשוב, ואני הייתי על, YOW, פתאום אני ממש מתביישת.

פרק ג'

1

דווקא הרצון לחיות הוא שהורג אותנו, הנטייה להתחדש שוב ושוב. ומה אם נאמר "דום שתיקה"?

2

כספינת מפרש בים ללא רוח ("שטיל" בפי המלחים) נרביץ על המים הכבדים בצהריים הרותחים האלה, המקטרים צחנת זמן מת, ונשגה בהולנדי המעופף. הזמן טבע לספינתו, והוא נידון אפוא ל"שטיל". כי כן, רק אלה שימותו נעים; ונדמה, בגלל יחסיות התנועה, שגם המעופף נע, אבל הים הוא שנע (והים ימות), הרוח נעה (והרוח תמות). ומדוע אין ההולנדי יכול לעבור על פני פף התקווה הטובה? מפני שבדיוק שם נמצא השפיץ של הארץ, שמספרים כי אינה כדורית אלא אליפטית. וכך הספינה, כמו סיספוס קטוע רגליים, שטה לה על השיפוע עד השפיץ ומחליקה, שטה ושוב מחליקה. הנה, בגלל זה מפרשיה אדומים. אדומים? כן, דם מרוח על המפרשים, דם רגליו הקטועות

של סיספוס התלויות על ראש התורן. "עדיף מגבעולי שום, " אומר מלח א', "שהרי אם הספינה תתהפך, נוכל לפחות לצעוד על רגליו." אז עומד ג'ורג' על כף התקווה הטובה ותוהה אם יש תקווה אחרת, "או אם יש תקווה בכלל, " לוחש ההולנדי. "תקווה למה?" משתומם המלך. "וכשאנו חולמים על רוחות, " מצטווה מלח א', "מטיילות רגליו הקטועות של סיספוס על רחוב קינג ג'ורג'." "Off with his head, " מצווה המלכה; סליחה, ההולנדי. וניצב על מרומי קייפטאון העיר, מפשיל המלך ג'ורג' את מכנסיו, ומחלק את מימיו בנדיבות, מי זהב וחום, חלקם לאוקיינוס ההודי, ועתה לשם, לאטלנטי.

3

אך אם לנצח אהיה מול כף התקווה הטובה, מהרהר לו ההולנדי, אז אולי בכל זאת אוכל לקוות? כי באמת, אם הוא ישנו, הנצח, סימן שיש משהו מאחוריו או מלפניו, ומכאן שגם הוא, כמו הרוח והים, יכלה. מה?

4

והמלחים על הספינה פניהם נוהרות תבונה. הם נשענים על המעקה, ותפוסים במחשבות מביטים במים העומדים. הצבע על הסיפון העליון דהה, ולוחות העץ, כמו זקנים הנזכרים בילדותם, נופחים ברושים למלחים. והם נוטלים לריאותיהם את האוויר הירוק, את אוויר הים והגעגועים לים. לא ייתכן! פשוט לא ייתכן! אחרי מאות שנים על המים עדיין לא התרגלו, עדיין נוהגים כאילו אינם על סיפון אונייה, כאילו אינם יכולים למשש את המפרש שנפרם כבר והגלגיליות שהחלידו. מוזר, להיות שם ולמות מגעגועים לשם

¹O litus vita mihi dulcius, O mare!

5

"מה יש לו ממלחים ואוניות וכל אותו הודי מעופף?" הולנדי מעופף, אימא. "כן, מאותו הודי מתופף, " שואלת אמי שבאה לביקור. (גוזזתה לבנה ושולחן נצרים עגול, ספלי פורצלן וזמזום ירוק-כנפיים של אחר-צהריים קיצי) אה, כן, כנעוריו הוא למד באקדמיה הימית המלכותית, ומאז חובלים, חבלים, וחבלות דומות. "באקדמיה הימית המלכותית? הַמ, האין זה אותו מקום שבו נערים, איך לומר, עם נערים אחרים?" אימא! אני צוחקת, ושמלתי מתנופפת אתי, מותירה

פרק ד'

1

ברור שבאופן כלשהו אני צאצא לכל מלכי אירופה (מגררט מאוסטריה אמרה: "ג'ורג' צריך ללמוד לכסות את פניו האלה בפניו האלה." הנסיך מאַנְהֶלְט־קֶתֶן ממלמל: "נרמה כאילו הוא בסְרַפְנֶד נצחי.") כשהייתי ילד ויורש-עצר, סיפר לי החונך שלי את קורות אבותי, והילד הקשיב ותמה (הוא ראה את אבותיו מסתכלים על הממלכה מבעד לחלונות הארמון הנוגהים, ומתעטשים). כשהגיעו לפרק הבא בקורות אבותיו, התרוננה נפשו כל כך, מפני שאז החלו אבותיו לצאת לטיולי בוקר (מגפעת לבנה, נעליים לבנות, ובתווך ערפל). "בדיוק כמוני," חושב ג'ורג'.

2

החונך שלי לא היה צרפתי רופס, הוא לא! My tutor היה איש גבוה ויפה, ערבי שתווי פניו חדים, אפו ארוך ונשרי, ועיניו השחורות דמיוניות והזויות כמו מחול תמרות החום במדבר. אבות-אבותיו של החונך שלי רכבו על סוסים שחורים להסֶמְתָה על אירופה מספרד ומביונטיון. כשדפקו על שעריה, ציפו שלידיהם המושטות תוגש הקהָה, אך במקומה כופדו בשמן רותח ובבליסטראות ברזל. ואבות-אבותיו של החונך שלי היו אנשים גבוהים ויפים. הם טיפסו על סוסיהם השחורים וסבבו לשוב, הניחו לסוס לפנות כפי טבעו. והלה, שחש בהם כי הם שוקטים ומהורהרים, סבב לאָטו; ובהדרגה, מטפיפה לדהירה, צהל לעבר אורות השמש ואוהלי קידר.

3

מבעד לחלונות הארמון הנוגהים, מסתכלים מלכי אירופה על הממלכה ומקנחים את אפם. מר קִימְבֶרְלִי, המשרת הזקן, מגיש למלך מכתב שהגיע זה עתה מן הנסיך במחוז שמעבר לאגם (זוג ברבורים, סבורני, משייטים עליו). וכשהמלך קורא במכתב, דבר-מה גורם לו פתאום להסיט את הדיף מעיניו ולהביט היטב מבעד לחלון. רחוק, על שביל המתפתל בשולי היער, רוכב פרש בודד על סוס.

פרק ה'

1

בתחילה חששתי לדפוק על דלת חייו. ראיתי מרחוק את טיולי הבוקר שלו והלכד כה הלם אותו, כמו מראָה אוניית ענק הנולדת מבין רגליו הדקות של האופק, גְדֵלָה אט־אט לדפנות עד השמים, נכנסת לנמל חיפה כמלך אחר ניצחון מוחץ. אפו היפה והחד הוא ה־bulbous bow³ המפלח את אוויר רחוב קינג ג'ורג', בעוד שובל האנשים יוצר מאחריו V של פליאה. פעם אחת ראיתי אותו נעמד, מסיר את מגבעתו, ומגרד בראשו. אחר כך הסתובב והביט ב־V שלו כמי שמחפש דבר־מה.

אָנִי מְנַקֵּה אֶת חִלּוֹן הַחֹזֶה שְׁלִי,
אוֹמֵר: בּוֹאֵי לְרֵאוֹת,
רוֹאֵה?
אָנִי מְנִיחַ אֶת עֵינַי
עַל שְׁלֶחַן הַמְטָבָח
וּפּוֹרֵס אוֹתָהּ בְּדִקְנוֹת לְשֵׁנַי חֲצָאִים,
אוֹמֵר: בּוֹאֵי לְרֵאוֹת,
רוֹאֵה?
וְהָרֵאשׁ וְהַצְּנֹאֵר וְהַזִּיז וְהַרְגְּלִים,
רוֹאֵה?
אֱלוֹהִים, אָנִי רוֹכֶנֶת אֶתֹו
צָמוּד צָמוּד
לְרֵאוֹת כָּל דָּבָר
וְרִיחוֹ וְחִמוֹ וְקוֹלוֹ הָאֶרֶץ
(וְחֻלְצַת הַפְּלִגְל הַטְּפֹשִׁית שְׁלוֹ) – YOW –
הוּא אוֹהֵב אוֹתִי.

2

וכשכבר דפקתי על דלת חייו, פָּתַח וּנְכַנְסֵתִי. אחר כך נעל את הדלת בסיבובי מפתח אטיים, בלי להיחפז. מסדרונות עצומים היו בו, קרירות שרתה בהם, קרירות שנעמה לי. הוביל אותי בתוכם על פני ריחות מברדים כבדים ונצנוצים הניתזים מן הקירות כמו מעיני נמר שחור. הרגיש בבהלתי ובסקרנותי, הוא נעצר והדליק לי את האור.

”רֹאָה? Johannes Van Eyck est hic”⁴

הגשתי לו כוסית ”שיכס רגל” ושאלתי, מה הוא מצויר, יקירי?
”את ה’בתולה של הקנצלר רולין’. אחרי טיול הבוקר אני מתיישב מול
הגלימות, והקנצלר רולין מהדק את ידיו לעברי בענווה ובחסירות כה גדולות,
עד שפחד ממלא אותי שמא פעם נוספת מתכנסות מזימות סביב השולחן
העגול בראשו, אבל הווריד העדין והפגיע העובר ברקתו המגולחת, הפועם
כמו תוף צעצוע, נראה כה חיזור וחי, שנדמה כי אין הוא אלא ציור. והנה
גם אמי כאן, אצבעותיה הארוכות נושפות רוח על מותני העירומים ועל גופי
היושב על ברכיה. אני מרגיש במלאך העומד להניח כתר פז על ראשה הרכון
עלי. ‘אימא’, אני קורא, ודממת האהבה הנלחשת ממנה מכווצת את גופי לכאב
הגעגועים המתוק בעולם. ‘אימא’, ואהבתה ניגרת מן המְקַמֶּרֶת, לוחכת את כל
העיר הנשקפת ממנה. את מבחינה בצלב שבמרכז הגשר?”
כן, אמרתי, ואפילו לא תמהתי איך הגעתי לתוך הציור, לעמוד ליד ג’ורג’
שלי – ישוע לפני כן, ועכשיו:

”סְפִיר את המרצפות מְקַדְמֶת הציור ועד למקמרת. מה מספרן?”

שש-עשרה.

”יפה, ובאיזו שנה ניתנה ההוראה להקים את הצלב?” בשנה שעברה.

”והיא?”

1435.

”ואם נשמיט ממנה שש-עשרה?”

1419.

”ומה קרה בשנת 1419?”

ב-1419

”כן.”

באביב השנה ההיא השאיר בן הנחתום מבט אדום בשְׂרֵי שהחלו להנץ,
ובפעם הראשונה בחיי הרגשתי שאיני רק אדם. ”כן, כן, אבל מה עוד קרה?”
כתבתי שיר ואבי צרח שאסור לי, ”מה יאמר בן הנחתום?! לכי לעזור לאִמְךָ.”
וקילפתי פולים, אבל אמי כעסה עלי שאני אִטִּית, וברחתי משם לסבתי והנחתי
את ראשי על ברכיה, והיא בכפותיה הרכות אספה את דמעותי ורגשותי
המבולבלים כל כך, נו, אתה יודע, ופתאום, YOW, כמה הסמקתי.

”לעזאזל, בשנת 1419 נרצח על הגשר אביו של פיליפ הטוב, המלך ג’ון
בליי-פחד – אלי, איזה שם! – והצלב שָׁןן אִיק שִׁירטט עתה על-פי הוראת
הקנצלר רולין הוא אות זיכרון לנרצח.”

אבל ג’ורג’ שלי, השנה היא 2005, ומפני שרצחו את ג’ון בליי-פחד – אלי,

איזה שם! – נדחו אירוסי לבן הנחתום. אָה, מדוע אתה מזכיר לי? למה אתה מעורר את כל הפרטים האלה?

פְּנֵי כָלֶם הָיוּ מְאֹשְׁרִים
בְּיוֹם הָאֲרוֹסִין שְׁלִי.
כְּרִסוֹת אָבִי וְהַנְּחָתוֹם
הַתְּחַכְּכוֹ וְנִצְתוּ
(ולא – אֵיךְ נָתַן לְהַסְבִּיר
מִדּוּעַ דָּלְקוּ פְּנֵיהֶם
בְּאֵשׁ שְׂמֻחָה כִּזְאת!?)
וְאִמִּי הִתְרוֹצְצָה עִם הַמְּבֹשְׁלוֹת
וְהִזְעִיפָה פְּנִים וְצַחְקָה,
הִזְעִיפָה פְּנִים וְצַחְקָה
עַד שֶׁנִּפְרְצוּ דְלֹתוֹת הַבַּיִת
וְסוּגְרֵי הַחֲלוֹנוֹת נִקְרְעוּ בְּעִצְמָה
מִרְעֵשׂ הַנּוֹרָא
שֶׁל כָּל פְּעֻמוֹנֵי הַכְּנִסְיוֹת בְּעִיר,
צְעִיף שָׁחַר הוּטַל עַל הַחוּמָה
וְכָל הָאֲנָשִׁים בּוֹכִים –
הַמֶּלֶךְ ג'וֹן בְּלִי-פֶחַד מֵת.

פְּנֵי כָלֶם הָיוּ מְאֹשְׁרִים
בְּיוֹם הָאֲרוֹסִין שְׁלִי.
וּבְלִילָה,
בְּבֵית הָאֱלוֹהִים,
עִם כָּל הַקְּהֵלָה,
כָּרְעֵתִי עַל בְּרַכְיִם
וְקִפּוּאָה כְּמוֹ הַרְצָפָה
אֲמַרְתִּי תִפְלָה עַל הַמֵּת.

3

איך שהיא מבלגנת את העתים! הנה אני נושף את הזמן עם הטרומבון שלי, קדימה ואחורה. והיא – אי! – היא, גדולת איברים ומגושמת, אוהזת בו

כבאקורדיון ומטלטלת ולוחצת ושרה ("אני שואגת ת'זמן" וכו'). אכן, טיול בוקר מבולבל. מביתי פניתי היישר לגן מאיר (המגבעת ומקל ההליכה מונחים לצדי על הספסל). תמיד היה נדמה לי – תמיד? – ובכן, תמיד היה נדמה לי, לא, מה שאני רוצה לומר איננו "נדמה" אלא כה מדויק, עד שאני חושש שמא אני מבולבל לגמרי. אם כן, לומר או לומר? אָה, הנח לעצמך. קום, לך קצת על רחוב קינג ג'ורג', ברוק את הכתובות על חזיתות הבניינים – מי יודע, אולי המוות שלך נמחק, אולי אחרי 1947 צמח אזור, עכביש הקים לו בית. כן לך, הבט בחלון ראווה. גם אם לא תאהב את מה שתראה, היטב לפחות את המגבעת. עשה דבר שלא עשית אף פעם: הנה, עלה על הבמה בגן מאיר ונאם – הכלבים שומעים. "נאם, אנו שומעים", אומרים הכלבים. "תְּמַהְנִי!" אומר ג'ורג', ומתענג על המילה הזאת. "תְּמַהְנִי." הו, הוא מרגיש שאם ישתול אותה בגן מאיר, יפרח ממנה צמח שפרחיו לבנים וגדולים, וכשיבחינו בו מרחוק, ירצו מאוד להתקרב כדי לראות.

מלך אנגליה ג'ורג' החמישי ובני משפחתו

- 1 O litus... O mare! מלטינית: "הו חוף יקר לי מחיי, הו ים!" שורת הפתיחה לאחד משירי הגעגועים היפים ביותר. המשורר הוא פֶּטְרוֹנְיוּס אַרְבִּיקְטֶר, מחבר ה"סטייריקון" (בן המאה הראשונה לספירה).
- 2 panta rei, מיוונית: "הכול זורם". טענה מפורסמת המיוחסת לְהֶרַקְלִיטוֹס, פילוסוף קדם-סוקרטי שפעל בסוף המאה השישית ובתחילת המאה החמישית לפנה"ס.
- 3 Bulbous bow הוא שמו (באנגלית) של ה"גידול" בצורת כולבוס בתחתית חרטומי אוניות מודרניות גדולות, שנועד להפחית את התנגדות המים בזמן הפלגה.
- 4 מלטינית: "זֶן זֶן אֵיך הוּוה/נמצא כאן". וריאציה על חתימתו של הצייר הפלמי הגדול בן המאה החמש-עשרה בציורו הידוע "חתונתו של ג'ובני אַרְנֹלְפִינִי" משנת 1434. בחתימה המקורית כתוב fuit hic, "היה כאן", ולא est hic, "הוּוה/נמצא כאן". אגב, הצצה אחת בציור "הבתולה של הקנצלר רולין" תמחיש מיד את התמונה המילולית בבית הזה (הרעיון שמספר המרצפות משקף את מספר השנים שעברו בין רצח המלך ג'ון בלייפחד להסכם שבו הוחלט על הקמת הצלב, הוא השערה של חוקר האמנות Emil Kieser).